

FERENCMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
3 óra	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.Egyes szám: hétköznap 2 l.
Vasárnap 4 l.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: Baranyay Lajos.

Felelős szerkesztő: Major Mihály.

KRENCZ IGNÁC

1843. apr. 26. — 1914. okt. 17.

A jó Krencz Ignác kanonok úr meghalt.

A gyászkeret, amely nevét körül fogja, a székesfehérvári egyházmegye minden papjának, városunk s a vármegye közönségének lelkéből egy fájó, bánatos érzést vált ki, mert mindannyian érezzük, hogy ez a jó ember a tiszteletünkben, a szívének szép érzéseiben oly nagyszabaton állott, hogy fáj tőle megválnunk; egy fekete ürességet hagy maga után, amely betöltetlenül marad az ő szép fehér alakja után.

Nem látjuk többé az ő hatalmas alakját, amely úgy emlékeztetett a régi nagy papok imponáló megjelenésére, nem jelenik meg többé-közünk a hónál fehérebb, ezüstös hajával; nem halljuk dörgő basszus hangját és nem hatol a lelkünkbe a szelid, olvadó beszéde. Eltávozott közülünk. Itthagya az ágyudörgéstől remegő, puskaporfüsttől és gyásztól fekete, özvegyek és árvaok zokogásától terhes, vajdó világot. Főként egy szép, mosolygó világba, a béke hazájába, ahol bizonyára régen várja már őt a megigazult tiszta serege. Elment a szelid Pius pápa után, akire a fehér hajával s a lelke szelid tisztaságával annyira hasonlított. Vasárnap, a második misémet, az ünnepélyes nagymisémet, az ő lelkéért mutattam be. Olyan erős hittel hiszem, hogy neki csak a boldog üdvözültek közt lehet rég elkészített helye. Az ő erős keresztény hite, a hitének mindenben megfelelő igaz élete és cselekedetei csak erre tehetik őt méltóvá.

Fehérvár embere volt ugyyszólván egész életében. Itt született 71 évvel ezelőtt. Itt volt hiszap. Két esztendei káplánkodás után ide tért vissza karkáplánnak már 1870-ben. Aztán hitoktató, majd pedig a papnövénydekek lelkiigazgatója, nem sokára pedig szemináriumi igazgató lett. A dogmatikát 24 éven keresztül tanította, 1897-

ben kanonok lett s mint rektor 1902-ig még a papnevelésben maradt. Ez az intézet hozzáfordult a lelkéhez, a meggyőződött szertel lelkességével benne élt minden dolgában s vagyonának jelentős részét a szeminárium és a templom színterére áldozta. Egész sereg egyházi hivatala volt. 1892 óta báta apát lett 1896-ban pedig az egyházmegye papsága autonómiai képviselővé választotta meg, amelyre mindenkor nagyon büszke volt.

Kedves, őszinte, magyaros egyéniségével valóságilag magához bilincselte az embereket. Az ő előadásai a nehéz tárgy mellett sem voltak száraz fejtegetések. Mindent teleszótt az ő egyszerű, kézzelfogható példáival, a közvetlenség nyújtotta ötletekkel, úgy hogy a nehéz anyag szinte játszva ment át hallgatóinak vérébe. Röviden: egész egész ember volt, tetőtől talpig, a legkisebb izzig a hivatásának élt és senki nem vehetett neki gáncsot, hogy élete és cselekedetei megcáfolták volna a hirdetését igazságait.

Aztán lassan mindig csendesebb, zárkózottabb lett. Az egészsége a lemondást juttatta eszébe. A jókedve föl-föl villant, de nem volt már a régi. Emlékszem, mikor egy lelkigyakorlat után mint rektornál tisztelegünk. Akkor már érezte a baját A A tisztelet és hála szavait köszönettel fogadta, de rezignáltan hozzátette.

Lássák, kedves barátaim mi lesz az emberből, ha megöregszik...

— Kanonok — vágtam bele én.

Nagy derűség lett a dolog vége s a jó Krencz kanonok ur is belenyugodott, hogy mi fiatalok nem tudjuk elhinni, hogy az ő jóságos lelkének fájdalmai, árnyéka is lehetnek, amelyeket ő érez, mi azonban tőle mindig csak derült jószágot tapasztaltunk.

Nagyon sok jót tett. Azonban szerette, ha senki nem tud róla. A múlt évben a nagyprépost urnál voltunk vidám szüreti alkalommal s én mikor együtt maradtunk, felhasználtam az alkalmat, hogy az én jóvendő terveimről, a templomrestaurálás-

ról s egyebekről lágy tremolóban fuvolázzak. És rögtön megpendült a lelkében a húr.

— Én is adok rá ezer koronát, de azt megmondom, hogy senkinek el ne mondja. S ezt olyan dörgő hangon kiáltotta felém, s a szemem oly fenyegetően villogtak, hogy ha nem ismertem volna a szelid jó lelkét, talán meg is ijedtem volna tőle.

Ez volt a jellemvonása s a betegségének, az érelmeszesedésnek nyilvánulása is: a hirtelen, szinte ok nélkül való felindulások.

Sok éven keresztül szinte elmaradhatlan vendége volt Velődésnek, ahol az ő testi-lelki jóbarátjával, lelkének felével, a jó Szaborits apátkanonok urral 5-6 hetet töltött. Ez volt az életének megszokott változatossága. Naponta egy éta, azelőtt a Sóstó felé, most már csak a testvéréhez Göbel J. Györgynéhez.

Viszavonult csaknem egészen. Hálála előtt öt nappal a szervezetében bizonyos pangás állott elő. Szombaton délből ebédhez ült, néhány kanál levest evett, aztán leszédült a székről. Inasa karszokba ültette. Scheirich Antal kanonokot régi bizalmas jóemberét hívatta. Az arca halott-halvány volt.

— Egy kissé elszédültem — mondotta, de majd jobban leszek. A nyelve azonban akadozott. A szélfűtés lassan terjedt.

Lefektetették. Nem érzett fájdalmat és csakhamar mélyen elaludt. A körülötte levők megnyugodtak, hogy a nyugvás üdülés lesz számára. Lauschmann Gyula dr. főorvos, aki a fiacskája ravatala mellől jött, hogy nemes hivatásának áldozatot hozzon és Mészöly József dr. főorvos megállapították, hogy ez a vég közeledése. Ugy is lett. Scheirich Antal kanonok föladata a betegnek az utolsó szentiséget. Este fél kilenc órakor megkondukt a székesegyház öreg harangja s a város közönségének fölkelteit érdeklődése csakhamar megkapta a szomorú hírt, hogy Krencz Ignác apátkanonok eltávozott az élők sorából.

Csakhamar tudomásul jutott az elhunyt végrendeletkezése is.

Végrendelete.

A bolbogult már életében több misealapítványi tett. Végrendeletében újabb 1800 koronás alapítványt hagyott hátra úgy a maga, mint elhunyt rokonai lelküdvéért bemutatandó szent misére. A székesfehérvári káptalan kegyurasága alá tartozó négy plebániatemplom részére u. m. az egyéki, sóskúti, pákozdi és gyúrói templom részére 200—200 koronát hagyományozott. Egy pár kisebb tétel kifizetése után vagyonát 2 részre osztja: családi örökségre és saját szerzeményre. A családi örökséget (50.000 K) visszaadja családjának, nevezetesen nővéreinek öz. Göbel Jánosnéknak és nővére törvényes leszármazottjainak. Saját szerzeményére vonatkozólag pedig úgy rendelkezik, hogy egyik felét ismét nővére és nővéreinek törvényes leszármazottjai kapják, a másik felét pedig a szemináriumi templom örökölje. Minden ajándék tárgyat pedig, melyet a Ferenc József nevelőintézet tiszteletendő nővéreitől, st. mely intézetnek a boldogul, nagylelkű támogatója volt, a Ferenc József nőnevelőintézetnek rendeli visszazárta.

A halálesetről a család, valamint a káptalan gyászjelentést adott ki:

A SZÉKESFEHÉRVÁRI SZÉKESEGYHÁZI KÁPTALAN mély fájdalommal tudatja, hogy szeretett tagjárta

NAGYSÁGOS ÉS FŐTISZTELENDŐ

KRENCZ IGNÁC

Órkanonok, Szt. Mihályról nevezett báta címez. apát, szentszéki ülnök, az egyházmegyei papság autonómiai képviselője stb. életének 71-ik, áldozópapságának 49-ik évében, a haldokló szentségével ellátva folyó hó 17-én este 8 órakor lelkét Teremtőjének visszaadta.

Az elhunyt lelke üdvéért az engedszelő szentmisét folyó hó 20-án reggel 9 órakor fogjuk a székesegyházban a Mindenhatóknak bemutatni; holttestét az ünnepélyes szentmise után (10 órakor) lakásán beszentelni és a Szentháromságáról nevezett (hosszu) temetőben a boldog feltámasztás reményében eltemetni.

Székesfehérvár, 1914. október 17-én.

Az örök világosság fénysugárkájék neki.

SÖVEGJÁRTÓ vászonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék fehér és színes zsinor barchetből szőnyeg, takaró, paplan, kanavászon, löpődő, abrosz, törülköző stb. olcsó szabott áron mellett.

Mai lapunk 4 oldal.

00001053

Csütörtök, okt. 22. **AZ Appolloban** Péntek, okt. 23.

A JELEN VILÁGHÁBORÚ.

Népek csatája, színesen vetített és számos mozgófénykép. Irta és felolvasta: PALÁSTY MARCEL író.
Jegyek már válthatók Krausz Verona tőzsdéjében.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

Az oroszok utolsó órái Mármarosban A német főhadiszállás jelentése.

Vezérkarunk jelentése.

A magyar távirati iroda jelentik: A főhadiszállásról jelentik: A Striaz mindkét partján folyó csatában a támadást tegnap folytattuk és helyenként már megközelítettük az ellenség harvonalát. Csapataink egyes pontokon — mint a várharcban — futóárkokkal küzdik magukat előre. Mult éjjel az oroszok több támadási kísérletét véresen visszavetítettük.

A csata az egész vonalon ma is folyik. A harcra nehéz tűzérégységünk is beleszült. A Wiskowtól északra visszavetített ellenséget tovább üldözzük. A Kárpátokon át előrenyomult erőink más részei Lubienceig, az Orvovtól északra fekvő magaslatokig és az Uryc körüli területre hatoltak előre.

Az oroszoknak a Przemysl elleni támadásban szenvedett veszteségeit sebesültekben és

halottakban negyvenezerre becsüljük.

Höfer vezérőrnagy a vezérkar felhelyettese.

Az oroszok utolsó órái Mármarosban.

A Mármarosvármegyében szétvert orosz sereg Körösmező felé menekült. A hátráló oroszok Bilinből való futásuk közben eleinte Stare aljában huzódtak meg, csapataink azonban itt sem engedtek nyugot az ott talált kozákoknak, megtámadták őket s rövid tüzelés után több foglyot ejtettek a tovamenekeült kozákokból. A bilini hid, mely a Fekete-Tiszán huzódott Bilin község és Rahó között, robbantás áldozata lett.

A futásra készített orosz sereg ezután Borkuton ütött tanyát, üldöző csapataink elől azonban tegnap délelőtt 11 órakor innen is kitarodtak.

Csapataink itt is nyomukban vannak a menekülő kozákoknak, rövid idő kérdése tehát, hogy az ország határán túlra kényszerítsék őket s ezzel az ország területét az utolsó ellenséges orosz katonától is megtisztítsák.

A német főhadiszállás jelentése.

A nagy főhadiszállás jelenti október 18-án délelőtt. A nyugati hadszíntéren a tegnapi nap általában nyugodtan telt el. A helyzet változatlan.

A keleti hadszíntéren csapataink Lyeck vidékén előnyomulokban vannak.

Varsó mellett és attól keletre a harc tovább folyik.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XX. t. c. alapján utasítottak mindazon vépfőkölésére kötelezettek, akik az 1878-tól 1890. évig bezárólag terjedő időben születettek és a sorozó vagy vegyes felülvizsgáló bizottság által 1913. év végéig fegyvertépteleneknek osztályozottak, illetőleg katonai vagy honvéd felülvizsgáló bizottság által a közös hadsereg, hadi tengerészet, a honvédség vagy a csendőrség

kötelekéből 1913. év végéig elbocsátattak, vagy állítási kötelezettségüknek eddig még eleget nem tettek, hogy összeírásuk végett a tartózkodási helyi községi előjáróságánál jelentkezzenek és pedig *helen a városi katonai ügyosztályánál október 20-tól október 29-ig vasárnap kivételén naponta 8-1-ig.* A jelentkezés alkalmával a népfölkelésre kötelezettek netán birtokában levő népfölkelési igazolások felmutatandó.

Az összeírtak, az előjáróságunk később közléteendő rendelkezéséhez képest, a folyó évi november 16-tól december 31-éig terjedő időközben és helyen népfölkelési bemutató szemlére fognak elővezettetni s ott alkalmassághoz képest osztályoztatni.

Az alkalmasság bevizsgálásuk idejéről hirdetmény útján nyerneik értesítést.

Azok a népfölkelésre kötelezettek, akik a bevitel, vagy törvényesen elismert vallásfelekezettek papjelöltjei, vagy pedig, akik végzett tanulmányaik alapján a véderőtvény 21. §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre jelenleg jelenleg igénnyel bírnának eb

Népszerű utmutatás a kolera ellen való védekezésre.

(Folytatás.)

Ne menjünk kolera idején halotti torra, vagy halotti virrasztásra, mert onnan észrevétlenül elhurcolhatjuk a kolera csirát.

A felsorolt előírásokat gyermekeinkkel és cselédeinkkel is tartuk meg és legyen rá gondunk, hogy őket kioktassuk mindarra, a mi ebben az utasításban mondva van. A legszegényebb ember is gondoskodjék róla, hogy kolera idején árnyékszék gyanánt egy külön gödröt használjanak, ha eddig még nem lett volna és hogy ennek a gödrnek födele legyen; háznépét pedig szigorúan szorítsa rá, hogy ürülékét csak ebbe a gödrbe rakja le. A lakás körül elszórt és kelleg le nem takart koleras ürülék úgy a háznépre, mint a szomszédságra nagy veszedelemet jelent, mert a benne kotozósó származások, ebek vagy más állatok a kolera csirát könnyen szétviszik és terjesztik.

6. Mit tegyünk, ha koleras beteg van a házunkban? A beteget

az egészséges lakóktól mindenáron különítsük el, azaz a beteget oly szobában, oly helyiségben hagyjuk, ahová ápolóján és orvosán kívül senki be ne menjen. Az ilyen helyiségből a fölösleges butorokat és tárgyakat célszerű kivinni, feltéve, hogy a beteggel még nem érintkeztek és a fertőzéstől még mentesek. Ha házunkban a beteget nem különíthetjük el és nem ápolhatjuk úgy, mint kell, akkor vitessük őt el a kórházba, mert ez a betegre nézve is a legjobb.

Mihelyt koleras, vagy koleras gyanus beteg van a háznál, első gondunk legyen, hogy alkalmas fertőtlenítő (a csirákat előlő) szert készítsünk vagy szerezzünk be, mert ezzel kell majd ártalmatlanná tenni a beteg hányadékát és ürülékét, nemkülönben a beteg fertőzött ruha- és ágyneműjét; ilyen fertőtlenítővel kell az ápolónak kezelt mosnia, miután a beteggel vagy a fertőző anyaggal érintkezett, főleg pedig minden étkezés előtt.

Ily fertőtlenítő anyagokat házilag is készíthetünk magunknak.

A hamuból vagy a mosó-szódából a szokásos módon készült

erőh és forró lug ágy- és fehérneműk fertőtlenítésére szolgálhat; ugyanerre a célra használható szappanos víz is, a melyet úgy készítünk, hogy egy kiló mosószappant 50 liter meleg vízben feloldunk. Az ürülék és hányadék, fertőtlenítésére frissen oltott mészkalkot, melyet úgy készítünk, hogy egy kiló égetett mészre egy liter vizet öntünk ha a mész ezt magába szívta és szétesik akkor még három liter vízzel összekeverjük. Ilyen oltott meszet mindennap frissen kell készítenünk. A kezek fertőtlenítésére szappannal való mosás után erős ecet is alkalmazható.

Aki a fertőtlenítő szereket házilag elkészíteni nem tudja vagy nem akarja, az az orvos rendelkezésére mindennemű fertőtlenítésére karbolsavat használhat és szerezzen be néhány liter 5 százalékos oldatot. Kézmosásra ezt az oldatot úgy használjuk, a mint van, vagy legfeljebb ugyanannyi vízzel keverjük.

A fertőzött fehérneműk beáztatására az 5 százalékos karbolsavból 1 százalékos készítenünk akkép, hogy 2 liter 5 százalékos

oldatot 8 liter vízzel keverünk. A felsorolt szereken kívül még nagyon sok fertőtlenítő szer létezik, amelyeket használni lehet, ha orvos rendel és úgy, amint az orvos rendel.

Minden fertőtlenítő szer kisebb-nagyobb méreg, és ezért mindig ügyeljünk arra, nehogy azt valaki, különösen gyermek, italnak tekintse.

7. Mirez tartsa magát a koleras beteg ápolója? A koleras beteg ápolójának fő gondja a beteg ápolása és a saját megóvásán kívül az legyen, hogy minden kolerascsirát még a beteg szobájában elpusztítson és elő csirát onnan ki ne hurcoljon. Hogy ezt elérjük, a következőképpen járunk el:

Tartsunk a beteg szobájában az ürülék és a hányadék számára külön egy-egy edényt; úgy az ürülékhez, mint a hányadékhoz mindig azonnal hozzá öntsünk legalább is ugyanannyi oltott meszet vagy 5 százalékos karbolsavat és fadarabbal alaposan összekeverjük; a keverés után pedig mind a két edényt egy közös nagyobb edénybe ürítjük. Ennek a gyűjtő edénynek a tartalmát csak akkor önthetjük

KATONAI ALSÓRUHÁZAT

n. m.: Hősapka, érmelegítő, térdmelegítő, haskötő, nyakvédő, mellvédő, lábszárvédő, támaszpallány, első ing és nadrág, harisny, kesztyű, takaró-pokrócz

nagy választékban kapható

NOFITZER

—nél Nádor-u.

Telefon 49.

beli minőségüket a bemutató szemlén az illető intézet bizonyítványával igazolni tartoznak.

Az összeírás, a népfelkélési bemutató szemlén való megjelenés és egyáltalán bizonyítatlan időre a népfelkélési tényleges szolgálat alól is felmentetnek, a következők:

a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazott népfelkélésre kötelezettek; — b) a vasutaknál, és azok műhelyeiben, a forgalmi, pályafeneltartási, vonójátsi műhelyi és szertári szolgálatban továbbá a m. kir. vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazott népfelkélésre kötelezettek; — c) a posta- és távirtdaintézetnél, az 1. cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási társaságánál, a magyar királyi Folyam- és tengerhajózási részvénytársaságánál, a Német dunagőzhajózási társaságánál, valamint egyes a hadiforgalomban résztvevő s a cs. és kir. triesti tengerszállítási vezetőség által külön e célra kijelölendő tengerhajózási vállalatoknál állandóan forgalmi szolgálatot teljesítő, vagy az azokhoz tartozó gyárakban és műhelyekben tartós alkalmazásban álló népfelkélésre kötelezettek; d) a közszámbánya-munkasztagokhoz tartozó népfelkélésre kötelezettek; — e) a községek és városok által kiállított népfelkélő munkások, valamint az egyéb különleges hadicélú szolgálatokra igénybevevett népfelkélésre kötelezettek; — f) azon népfelkélésre kötelezett egyének, akik a

az árnyékszékbe, ha a hányadék vagy ürülek utolsó betöltése után legalább már két óra telik el, ne hogy még élő csirák vigyünk ki a beteg szobájából. Tartsunk ezen kívül a beteg szobájában egy nagyobb dészát, hordót vagy teknőt, amelyet félig luggal, szappanos vízzel vagy egy százalékos karbol-savval töltünk meg és ebbe tegyük be a beteg által beszennyezett ág és fehérműtelt. Ha a szennyezett fehérmű ilyen folyadékban 2-3 óráig áll, akkor kicsavarható, a szobából kiadható és baj nélkül a szokott módon kimosható.

Az ápoló ügyeljen arra, hogy a beteg ürüleke és hánnyása alkalomával, valamint az ürülek és hánnyadék mésszel való összekeverése és áttöntése közben a ragályozó anyag szét ne freccsenjen, ha pedig abból valami mégis a padlóra vagy butorra kerül, akkor azt fertőtlenítőbe (ecetbe, karbolba) mártott ruhával törölje le, a töröl ruhát pedig a fertőtlenítő folyadékba tegye.

A beteg által használt evő- és ivóeszközöket csak úgy szabad a szobából kiadni és csak akkor használhatja más ember, ha maga az ápoló egy tiszta forró lobogó vízbe teszi és azok legalább egy negyed óráig benne maradnak.

A beteg szobájába kutyának, macskának ne legyen ki-bejárása. Valamint a legyeket is lehetőleg lávól tartsunk és a szobában lévő minden edényt befödjük.

(Folyt. köv.)

népfelkélési szolgálat alól már eddig is népszerűen felmentve voltak mégül; — g) a bevett és a törvényesen elismert vallásfelekezetek felszentelt papjai, illetőleg felavatott lelkesek és papi jellegű tanjai.

Aki a behívási parancsok nem tesz eleget, azt karhatalommal vezetik elő és a törvény teljes szigorával bünteti.

Szász Zoltán meg a papok.

Szász Zoltán, a Pesti Hírlapnak ez a, sajnos, szépszámu keresztény előfizetői pénzén is fizetett tiszteletbeli zsidója, aki keresztény létező állandóan izléstelen dicsőítője a *békében* oly „marcona kinézésű zsidó férfiaknak” épügy, mint a zsidónők teitumultalattal bajainak; aki épen nem kívánatos szerepbe annyira beleléte már magát, hogy szinte kéjeleg a kereszténység gyűlöletében: most, a háboru idején sem nyugszik. Hétről hétre leodja a maga keresztény magyar véreit harapó kis írásait (a P. H. *keresztény* olvasóinak is) s igazán nem tehet arról, hogy ma — ezer és egy okból — kevésbé hajlandó bevenni a publikum az ő ígét, mint a rothadipohadt béke napjaiban.

De ő azért ír, ir és ir tovább. Multkor megdicsérte a menekülő lengyel zsidókat, kiknek azáltal, sőt az ő leírása szerint is undorító külseje alatt az ő éles szeme meglátta a drágagyöngyöt, a nagy értékeket s egyben jóvendőt is: megjóvendülte, hogy ez az értékes faj, ha itt marad nálunk (félt, hogy sok itt marad, Szerk.) pár évigzed mulva a „kultura ormain fog diszelegni.”

Mi lehetett volna ennek a szegénytelen írásnak — melyhez hasonlót még talán soha megfizetett keresztény magyar toll el nem követett — más a folytatás, mint az — bár ártalmatlan, de mégis otromba kis rugás, melyet a P. H. vasárnapi számában a magyar katolikus papságnak adresszálta.

Azzal kezd, hogy a francia papság fegyverrel kezében áll a csatáért és a lyoni rabbi már el is írt, meg, hogy a díjoni bitoros ott fekszik a sáncárookban s állja a németek ágyutüzét.

Azán észrevehetően rosszul esik neki, hogy előtte nem rokonszenves oldalon küssé figyelni kezdenek a hadbavonuló magyar katonák vallási hovatartozandóságára s örülnék annak, hogy új sorozás lesz, melynek révén előreláthatólag szép számmal kerülnek fegyver alá azok, akik eddig „untauglichok” voltak. Szász Zoltán tudja a legjobban, miért esik ez neki rosszul.

Aztán tovább megy egy lépéssel a kiváló férfi. Sziveskedik konstatálni, hogy a magyarok ezeréves történelmében volt már rá eset, hogy katolikus pap elment a háboruba. De mivel ezek közül csak az egy Tomoryra emlékezik (erre is csak néhai jó Kisfaludy Károly jóvoltából), hát, Isten bocsáss a meg nek, jó református léte meg a szentekhez is folyamodik s ezek között megakad a szemé Kapisztrán Jánoson.

Most már célja van; megkérdezi, hogy, mikor nálunk annyi derék debreceni református papjelölt jelentkezett önként a katonaszkódra, nem lenne-e szép, ha a sok erőteljes, fiatal katolikus pap is épülné

ezen a szép példán és követné azt? Mivel a kérdés nekünk van ad, resszálva, sietünk rá megfellelni.

1. Magyarországon van körülbelül *hátezer* katolikus pap (a szerzeteseken kívül, kik legnagyobb részét a most is működő iskolákban és az óriási mértékben megnövekedett betegápolás terén állanak a helyükön). Ezeknek legalább is több, mint fele, tehát körülbelül *három és fél* ezer túl van már a negyvenkettedik életévén, vagyis azon a koron, melyen alul (a hivatásos katonák-tól eltérően) ebben az országban ma harcba mennék az emberek. Vagyis marad körülbelül *negyvenezer*. Ennek negyedrészét — úgy gondoljuk, nem mondunk nagy számot — szintén le lehet tenni gyengeség, betegség rövidlítás, általában alkalmatlanság címén. Marad *kétezerhatszáz* emberre fáj a foga Szász Zoltán urnak.

2. Hivatalos kimutatásból tudjuk, hogy a hadseregben ma körülbelül ezer katolikus pap van alkalmazásban. Ebből Magyarországra esik körülbelül négyszáz. Igaz, hogy a törvényhozás, a legfőbb hadúr és a főzén és rendelkezése folytan nem azért, hogy szerbet, muszátkat köjön, hanem, hogy lelkesítsen, vigasztaljon harcost, betegét, temessen halottat; de azért mégis akárhányszor legnagyobb életveszélyben, a tűzvonalban vagy legalább is nem távolabb attól, mint a pékek, szakácsok, mészárosok, suszterek, vagy a szanitések és trének, akik között közudomás szerint nem csekély számban vannak azok, kikre Szász Zoltán ur kevésbé haragzik, mint a katolikus papokra. Jó részük egyúttal a tisztekkel és legénységgel a hideget, esőt, szelet, (nem egyszer a golyózáport is) s ha Szász Zoltán ur nemcsak ír, de olvasna is, tudná, hogy nem egy katonapap, klerikus, szerzetes áldozta már eddig is egészségét, épségét, sőt életét is azért a hazáért, melyet mások sem, de különösen most nem a Pesti Hírlap redakciójában védelmeznek a legnagyobb önzetlenséggel. De térjünk vissza az itthon maradt kétezerhatszáz fegyverfogható katolikus paphoz.

3. Ha Szász Zoltán ur kíváncsi rá, megmondjuk, hogy ez az ezerhatszáz pap ma itthon mivel foglalkozik. A liberális lapok jelentése szerint egy francia püspök nemzetellenes bűnnek bélyegezte a szabadkőműves francia kormány azon eljárását, melyly az a papságot (felekezeti különbség nélkül) elvonva hivatásától, a háboruba kényszerítette. Ha valóban húzezer francia pap harcol is a francia hadseregben, mint azt az újságok mondják, konstatálhatjuk, hogy ez a szám egy csepp a tengerben, abban a legalább is másfél millió hadseregben, mely ma Franciaországot védelmezi.

A magyar hadsereg nélkülözi ugyan azt a körülbelül kétezerhatszáz főnyi katonát, mely a magyar katolikus papság fegyverfogható részéből kikérülne; de ez a papság e helyett otthon oly munkát végez, melyet csak a Szász Zoltánéknak nem tudnak észszel felérteni.

Ez a papság, míg testvérei künn a csatátereken vérzenek, itthon áll a háza szolgálatába: bátorítja a csüggedőket, lelkesíti a hadbamenőket, gyámolítja a szegényeket, vigasztalja az árvákat, lelőti az özvegyek könnyeit. Imádozik. Annak az Istennek a segítségéért, Aki ma már a Pesti Hírlapok is szivesen emlegetnek, gyóntatja a hadbavonuló *hőseket*, a betegágyon vergődő

sebesülteket, lefogja a haldoklók szemét. Előre áll főleg faluhelyen, minden jóteknony, segítő, mozdalomnak, kilincsel, koldul, buzdít, példát ad az itthonmaradotainak, hogyan kell a háborúutott sebeket behégesíteni. Akárhány helyen pótolja a tanított, ki a harcúterén küzd s tanítja az ifjuságot nemcsak valásra, de sokszor írni, olvasni, számolni is és nevelni, felvilágosítja őket, hogy a Szász Zoltánéknak gonoszlelkű írásainak fel ne töljenek. Aztán meg végez egyéb dolgokat. Keresztel is, mert elvégre a háború tiszteletére nem maradhat minden gyerek pogány, végzi az itthonmaradottak részére az istentiszteletet, megcsékeli a jegyeseket, vigasztalja, a pagyura elkészíti a haldoklókat, eltemeti a halottakat. Szóval végez sok olyan dolgot, amit az egyház még a háború idején sem biz a Szász Zoltánékra. Klerikusainak pedig akárhány helyen ott állanak a betegápolás nemes, nagy munkájában.

Az eddig elmondottakra nézve — ha esetleg kétkedünk — Szász Zoltán ur kérjen bővebb információkat illetékes helyeken, u. m. a harcúterén küzdő tisztektől és katonáktól, a vöröskereszegtől és hadsegélyző irodáktól, a sebesültektől, az itthon megfigasztalt millióktól s végül, főleg a főpapságot illetőleg. Tiszta István gróf miniszterelnök!

(Azt meg a hadügyminisztériumban tudhatja meg Szász Zoltán ur, ha épen akarja, hogy a mozgósítási parancs vétele után minden katonaköteles magyar katolikus pap jelentkezett illetékes helyen szolgálatra s csak a hadvezetőséggtől függ, hogy mikor hívja be őket, ha nem is embert öm, de legalább sebesülteket költözni. Mert, tetszik tudni a háboruban erre is szükség van).

Befejezésül pedig csak ennyit. Ha majd ez a szegény, mindenért, becstelenség, szabadságért, léteért küz ország annyira jut (isten nem fogja engedni!), hogy minden épkezélab emberre szüksége lesz: az Ogulinok, Erdősiek, a Sreitnek, Mantsbarthok, a König Móricok utódi már régen ott lesznek akkor, mikor a Szász Zoltánéknak Nagy Endre minden valóválasa ellenére is még mindig a Pesti Hírlap redakciójának jól futott szobájában az íróasztal mellől fecskendezik epjúket arra a testületre, mely ezer éven át nem tanult soha hazafiságot és áldozatkészséget Szász Zoltánéktól s nem fog a jövőben sem tanulni.

Silbak.

HIREK.

— Dicsőséges népfelkélőink. Jó öreg népfelkélőink kitétek magukért. Higgadt megfontolt harcmódoikkal lent a szerb harcúterén dicsőséget szerettek maguknak, ezredeiknek, városuknak. Valamennyien példásan viselik magukat, de vannak akik egyenként is kitüntetésre érdemesültek.

A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a 6. hadsereg parancsnoksága által adományozott *az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartásáért a székesfehérvári 17. népfelkélő gyalogezredben az arany vitézségi érem: Knittelhoffer Ignác népfelkélő*

szakaszvezetőnek; az I. osztályu ezüst vitézségi érem **Takács Mihály** és **Schneider József** népfelkelő szakaszvezetőknek és a II. osztályu ezüst vitézségi érem: **Bencze József** szakaszvezetőnek, **Fuchs György**, **Körmendi Nándor** övezetőknek és **Magyar György** népfelkelőnek. Eljenek!

Legfelsőbb elismerés.

A hivatalos lap tegnapi száma közli: a király elrendelte, hogy a legfelsőbb elismerés **alsóhátsói Farkas Elemér** huszár századosnak az ellenség előtt tanúsított bátor és vitéz magatartásáért tudtul adassék. A kitüntetett huszárkapitány székesfehérvári, **Farkas Antal** ny. főreáliskolai igazgató fia.

— **A polgárorség esküdtétele.** Vasárnap délelőtt a városnak mintegy 300 polgára jelent meg a városi udvarán, hogy letegyje a polgárorség eskü. **Ságy Lajos** rendőrfőkapitány köszöntéssel fejezte ki, hogy felhívására oly szép számmal jelentek az érdekes férfiak, hogy szolgálataikat felajánlják a közügynek. Majd felolvasta az eskü mintát, melyet a polgárorség kalaplevegőjére hangosan titánamondtak. Az eskütel után dr. **Saára Gyula** polgármester intézett lelkesítő beszédet a polgárorséghez. Főparancsnokává dr. **Fiath György**, vármegyei árvaszéki ülnököt, parancsnokokká ifj. **Lits Ferencet**, **Havranék Antalt**, dr. **Holly Gézát**, dr. **Krausz Zsigmondot**, **Kováts A. Sándort**, dr. **Csöppenszky Mihályt**, **Philp Istvánt**, dr. **Kenessey Kálmánt**, **Nánessy Jánost** és **Tóth Gézát** választották meg. Az eskütel után még igen sokan jelentkeztek polgárorségtől, kikkel együtt most már 400-ra emelkedett a polgárorség tagjainak száma. Az emaradtok és új tagok eskü-tétele f. hó 25-én vasárnap délelőtt 10 órakor lesz.

— **A liszt-drágulás ellen.** Nagyön életrelvő s megvalósulása esetén igen üdvösnek ígérkező tervvel foglalkoznak most dr. **Saára Gyula** polgármester és dr. **Kerekes Lajos** főjegyző. A rohamosan emelkedő lisztárak miatt a szegény nép, de általában az egész közönség érdekében szükségesnek tartják, hogy a város lakossága részére olcsó és jó lisztről gondoskodjanak. Ezt olyformán gondolják, hogy a város venne gabonát, azt meg őrletné és a lisztet beszerzési áron eladná. Ha negyven K-ért kapna is egy métermáza búzát, a nullás liszt kilója akkor is legfeljebb 48 fillér lenne, nem pedig 66, mint amennyire némely helyen már most felverték. Adja Isten, hogy a szép terv ne csak terv legyen, hanem meg is valósuljon, még pedig minél előbb.

— **Vértesszolgák a sebesülteknek.** Vértesszolgák községben folyó hó 14-én éjelen. Szeggyűjtés volt a csakvári kórházban ápolat sebesült katonák részére. A gyűjtést Germán Imre közjegyző és Kindli Ferenc községi bíró végezte. Az eredmény kitűnő, amennyiben rövid idő alatt 82 csirkét és 328 tojást adtak össze a kicsiny község lakosai. Adakoztak: Auszman János, Kindli Fe-

renc, Huber Antal, Schäffer János, Bauer Gáspár, Schäffer Antal, Beck Ferenc, Schäffer József, Bischof Lőrinc, Schäffer György, Menoni János, Beck Antal, Beck István, Rupert József, Kindli Antal, Cah Ferenc, Klausz Vince, Fábán Mihály, Bauer Ferenc, Belik János, Bischof József, Beck György, Bauer Mihály, Belik Vince, Bauer Antal, Fábán József, Aschenbrenner J., Schäffer Vince, Neukum Márton, Varga Ferenc, Pásztori József, Beck József, Schäffer József, Krenner János, ifj. Kindli Ferenc, Beck Ferenc Auszman Antal, Beck József, Zettisch Péter, Schmidt Antal, özv. Bischof Istvánné, Bischof György, Uzerle Ferenc, Böhm Gáspár, Auszman Ferenc, Schäffer Ignác, özv. Kindli Jánosné, Schüller János, Bauer Márton, Kluber Vendel, Schäffer János, Auszman Mihály, Bauer Ádám, Auszman Ferenc, Schmidt Ferenc, Krenner József, Frendler Jakab, Auszman István, Schöffler György, Beck Mihály, Scheib Frigyes, Kernbaum J., Braunstein György. Ha tekintetbe vesszük, hogy vértesszolgák községben mindössze 70 ház van, úgy azt mondhatjuk, hogy alig van ház, mely valami kis csekélységgel nem járult volna hozzá a besültek segélyezéséhez. E szép eredmény létrehozatala azonban nemcsak a fent jelzett gyűjtők kizárólagos érdeme; nagy dicséret illeti Pásztori József plébánost is, ki mult vasárnapi prédikációjában a hivatott könnyekig megható beszédeben kérte és buzdította a sebesült katonák felkarolására.

— **Hóspakát katonáinknak.** Hadbavonuló katonáink részére újabb szerkesztőségünkbe hoztak: Simon Sári 1 pár ér és 1 pár térdmelegítő, Németh Etel hősapka, ér és térdm., Betteheim Klára 1 pár érm., Simon Zsuzsika 2 hősapka, 1 p. érm., Knieszné Kubik Lujza hősapka, ér-térdmelegítő, meleg alsó ruha, Kubik János 4 meleg alsó ruha, Melcer nővérek 2 hősapka, Semsey Ilona 2 hősapka, 1 p. térd- és 1 p. érmelegítő, Lambert Jolánka 1 pár térdmelegítő 1 p. érmelegítő.

— **A vármegyei közigazgatási bizottság jövő havi ülése** nem október 10, hanem 9-én lesz.

Naponta friss vadak Pénteken élő ponty és balatoni süllő legszebb fajgyűmölcsök. Gebauer Testvéreknél! Telefon 340.

Haskötőnek meleg fehérlehel, valamint jóminőségű meleg alsótrikó olcsó árért veheti Deutsch Bélánál, Szent Imre-utca, barátok épülete átellenében.

PIUMEI KÁVÉBEHOZATAL
SZÉKESFEHÉRVÁR
:(BARÁTOK ÉPÜLETE):
Pörkölt kávékeverőkei utolérhetőnek! Saját villamos kávénagyörköldő! Telefon 260.

— **Anyakönyvi kimutatás.** 1914. okt. 10-től okt. 17-ig. Született. Törvényes fiú 10, leány 4, törvénytelen fiú 0, leány 8, összesen 14. Ezek közül halva született 0. Meghalt fiú 1, leány 3, férfi 10, nő 4, összesen 18. Eszerint a születés a halálozást 4-el multa felül. Házaszágra lépett 4 pár.

Meghaltak:
Horváth József, r. k. kisbirtokos, 72 éves, Dankóhegy, 68.
Sipos Ernőné, Heller Mária, izr. 32 éves, Tolnai u. 20.
Sztia Mária, r. k. 9 éves Sár- u. 31. sz.

Neu Zsigmond, izr. 67 éves, vendéglős, Háltér 13.
Hárs Ilona, r. k. 14 éves, Sár- u. 28.
Varga Ferenc, ref. 82 éves, földmives, Seregélyesi-ut. 1.
Farkas Pál, ref. kisbirtokos, 36 éves, Seregélyesi-ut. 1.

Kihirdetések:

Várbogyai és Kismádi Bogyai Gyula, r. k. püspöki uradalmi erdőmérnök, Sepesvéghely, Szepes vm. és Kuthy Margit, r. k. Székesfehérvár.
Singer Géza izr. a magániszti-velők országos szövetségének titkára Budapest és Steinherz Rózsa izr. Székesfehérvár.

Farkas György, r. k. d. v. váltókezelő, Lepsény, Veszprém vm. és Kovács Teréz, r. k. szakácsnő Székesfehérvár.

SZÍNHÁZ.

A világháború az Apollóban. A világháború legnagyobb idejét éljük, ám a lázas események forgatagában aligha lehet valakinek egy- séges, tisztán áttekinthető képe a történekről. Diplomáciai és stratégiai összefüggésben adni a történelmi események láncolatát — ez a célja ennek a darabnak, melyet az Apolló e hó 22 és 23-án fog bemutatni. Százhatvan színesen vetített álló és számos mozgókép csupa eredeti felvételek tarkítja ezt az első filmdarabot, melynek kísérő és magyarázó szövegét Palásthy Marcell, az országos ismert fővárosi újságíró és író írta. Az előadás teljes 2 órát vesz igénybe.

Székesfehérvár szab. kir. város
APOLLO
színház

Kedd, október 20-án.

1. Cattaro (tájkép.)
2. Miss Quirs (variété.)
3. A sheriff fiúja (dráma)
4. Pupák és a sógora (hum.)

5-6
BRETAGNE
SZÉPE

színes dráma 2 felv.

7. A csoda álom (hum.)

Szerda, október 21-én.

1. A derbi (aktuallitás.)
2. A JELSZÚ dráma 2 felv.
3. A JELSZÚ dráma 2 felv.

4-5-6-7
A MILLIOMOS
URFI
vígjáték 4 felv.

Folyó hó 21-én délután 3 órakor a helybéli cs. és kir. katonai élelmezési rak-tárnál a budai uton 35 hektóiter sör, 50 és 70 literes hordókban el fog árvezetetni.

Szerkesztői üzenet.

Z. Pákoz. 1915. július 31.
„Szerény”. Levele van szerkesztőségünkben kérjük átvenni.

APRÓHIRDETÉSEK.

Elveszett. A csapatkórház beíró könyve a csapatkórházról a Mantz János utcáig elveszett. Kérlek a megtaláló a könyvet Hérics péküzletbe, Budai-ut vinni.

— **Kiadó a Kerr-u. 13.** sz. hában egy kétszobás lakás. Egyik szoba utca, másik udvari.

Urihához ajánljuk háztelendők elvételére jó bizonyítvánnyal két nő azonnali belépésre havi 20—24 korona fizetéssel. Az idősebbik olcsóbb bérért is vállalkozik. Olaj- utca 19. szám.

Ki hajlandó két darab vasgyűrűt 18 milliméteres átmérőjű vasgyűrűvel kicserélni? Cim a kiadóban.

Elköltözés miatt egy jókarban levő zongora, szekrények és háztartási cikkek olcsón átadtnak azonnali Kégl György utca 13. szám.

Diákok! A Zászlók gazdag diáknaplára Rónainé és Horvátné papírkereskedésében kapható, a Kosuth utcában.

Tolnai utca 30 számú ház eladó, bővebbet Selyem-u. 33 sz. alatt.

Eladó igazolvány esetleg meghibázó fuvarost keres a Székesfehérvári Hitelszövetkezet áruraktára Deák Ferenc utca 4. sz.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől

Hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere közhírré teszi, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszternek 95643/1014. sz. rendelete szerint a keleti marhavész behurcolásának veszélye a háború következtében nemcsak a balkáni államok, hanem Oroszország felől is fenyeget.

A keleti marhavész esetleges behurcolása esetén a védekezés sikere éppen úgy, mint más ragadós betegségeknel első sorban a betegség kelte időben történő bejelentésétől függ; ennél fogva felhívom a közönség figyelmét különösen az állatbirtokosokat, messzárosokat, pásztortokat, gyepestestert s mindazokat, akik az állatok gondozásával, avagy felügyeletével vannak megbízva, hogy az állatok megbetegedését és elhullását késedelem nélkül jelentésük be a rendőrkapitányság, mint elsőfokú állategészségügyi hatóságnál. Tekintettel arra, hogy a késedelmes bejelentésből úgy egyesekre, mint az egész vidékre, sőt az országra veszedelmek hárulnak, — figyelmeztetem az állattartókat, hogy kikik nem tesznek eléget bejelentési kötelezettségüknek, azok a betegségben talált szarvasmarhájuk után állami kártalanításuk mellett, még szigorúan megbüntetve is lesznek.

Székesfehérvárott, 1914. évi szept. hó 23-án.

Dr. Saára Gyula
polgármester.